

RESTAURATORIAUS DIRBTUVĖS

Proginių medalių, skirtų Kauno IX forto memorialinio komplekso atidarymui, dvipusės matricos

Restauratorius Martynas Kosas

- 1984 m.
- Matricos medžiaga: geležies lydinys
- Matricos matmenys: 8x12 cm, 6,7x6,2 cm (2 vnt.), 7,5x6 cm

Muziejus rinkiniuose saugomi įvairiausi eksponatai, tarp jų – proginiai medaliai ir jų matricos, skirtos įmontuoti medalius į presą. Tai cilindro formos, aukštos kokybės grūdinto plieno gaminiai, ant kurių išgraviruotas veidrodinis medalio aversas ir reversas.

Į Kauno IX forto muziejaus restauravimo dirbtuves proginių medalių, skirtų Kauno IX forto memorialinio komplekso atidarymui, matricos pateko po kasmetinės muziejaus rinkiniuose esančių eksponatų būklės įvertinimo ir apžiūros. Nustatyta, kad geležies lydinio paviršiuje susidarę kieti korozijos židiniai, matricos padengtos kietais korozijos produktais bei nešvarumais. Tad priimtas sprendimas šiuos svarbius, su muziejaus istorija susijusius, eksponatus restauruoti – sustabdyti irimo procesus, apsaugoti nuo kenksmingų išorinių veiksnių bei suteikti ekspozicinį vaizdą.

Įvertinus eksponatų būklę pasirinktas restauravimo metodas ir eilės tvarka:

1. Fotofiksacija prieš restauravimą.
2. Metalų cheminės sudėties nustatymo tyrimai.

3. Mechaninis paviršiaus nešvarumų šalinimas.
4. Korozijos židinių suminkštinimas cheminiais preparatais.
5. Korozijos židinių šalinimas.
6. Nuriebinimas.
7. Drėgmės šalinimas.
8. Dengimas apsaugine danga.
9. Poliravimas.
10. Fotofiksacija po restauravimo.

Restauravimo rezultatai: pašalinti korozijos produktai, paviršiaus ir kiti nešvarumai; metalas užkonservuotas; eksponatams suteiktas ekspozicinis vaizdas.

Naudojantis šiomis matricomis 1984 m., kai buvo atidarytas Kauno IX forto memorialinis kompleksas, pagamintas proginis medalis. Įprastai proginiai medaliai gaminami norint įamžinti svarbų įvykį, vietą ar pagerbti asmenį. Jie kaldinami arba liejami iš įvairių metalų ir jų lydinių, būna įvairiausių formų ir dydžių, paprasto arba tūrinio graviravimo. Medalių paviršius neretai dengiamas įvairiausiomis dangomis, gali būti matinis, poliruotas, su tekstūra. Svarbus proginių medalių bruožas – išskirtinis ir unikalus dizainas bei ribotas tiražas. Proginį medalį, skirtą Kauno IX forto memorialinio komplekso atidarymui, sukūrė ir nukaldino tuometiniame Kauno dailės kombine dirbę profesionalūs menininkai. Šiuo metu jis saugomas Kauno IX forto muziejaus rinkiniuose.

- Medalio medžiaga: vario lydinys
- Medalio matmenys: 5,9x0,4 cm
- Medalio forma: apskritimas

Medalio averse matyti tam istoriniam laikmečiui būdingomis aštriomis, brutaliomis formomis atvaizduotas monumento nacizmo aukoms atminti fragmentas – trys žmonės profiliu pasisukę į dešinę pusę ir iškėlę kumščius. Sudaromas įspūdis, kad žmonių yra daugiau. Griežtos medalio averso formos atkartoja paties memorialinio paminklo linijas. Medalio reverse – užrašas

lietuvių ir rusų kalbomis: „KAUNO IX FORTAS“. Taip pat – stilizuotos, sulaužytos kalėjimo grotos. Iš už jų tarytum sklinda įkalinto žmogaus perspėjimas: „Žmonės, būkite budrūs“.

© KDFM / Martynas Kosas

© KDFM / Martynas Kosas

© KDFM / Martynas Kosas

© KDFM / Martynas Kosas

© KDFM / Renata Vinckevičiūtė-Kazlauskienė